

Megmérettünk...

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium Közművelődési Főosztálya a tavasz során valamennyi megyében, illetve a fővárosban is elvégeztette a közművelődési szakfelügyeleti vizsgálatokat az úgy nevezett megyei közművelődési szolgáltatóknál.

A Dr. Németh János vezető főtanácsos által készített összesítő jelentéssel egy országos tanácskozás keretében ismerkedhettek meg az érintett intézmények vezetői, illetve fenntartóik képviselői. Az összegzés alapját egy pontozási rendszer adta, amely számos szervezeti, tartalmi szempontot, illetve a feltételrendszerek több összetevőjét is értékelte. A tárcsa végül három kategóriába sorolta az intézményeket, és a vizsgálat szerinti legjobbakat egy úgy nevezett „felsőházba” sorolta.

Örömmel tájékoztatjuk partnereinket, hogy intézményünk a Tolna Megyei Általános Művelődési Központ néhány magával „felsőházi tag” lett. A legjobbakról modellbemutatót kért a Minisztérium a konferencia keretében. Baranya, Bács-Kiskun, Borsod-Abaúj-Zemplén és Veszprém megyék társaságában Tolna is a felkértek közé tartozott. Intézményünk a kistérségi feladatellátásban vállalt megyei szerepet modellezte többi megyetársa számára. Az összesítő jelentésről zajló eszmecsere eredményeképpen jó lehetőség kínálkozik arra, hogy Tolna megyéhez hasonlóan máshol is a legfontosabb megyei feladatok között stabilizálódhasson a térségi közművelődési szolgáltatás, illetve az azt legoptimálisabban kivitelező megyei intézménytípus: a megyei közművelődési szolgáltató intézet.

A fesztiválok idején...

A fesztivál egy eseményt jelöl, melyet egy (helyi) közösség rendez, s mely esemény központi helyet és jelentést foglal el a közösség életében.

Hírlevelünk e számában rovatot szentelünk Bonyhád város nyári fesztiválprogramjának, mely valóban közösséggyökerű, hiszen a bukovinai székelység saját, megőrzött kultúráját ünnepli fesztivál formájában nyaranta.

Más jellegű és indíttatású azonban a lapunkban ugyancsak szerepeltetett Duna Menti Folklorfesztivál, melyet ez évben 16. alkalommal rendeznek meg, s melynek előkészítésében a Tolna Megyei ÁMK munkatársai is részt vesznek.

A fesztivál szó „őse” a latin „festivus” a germán nyelvekben is meghonosodott. A német nyelv a *Fest*, az angol pedig *feast* alakokban őrizte meg a fesztivál szótövének „ünneplés” jelentését. Mindkét említett alak használata a 14. században kezdett elterjedni a középfelnémet, illetve a középanyol nyelvben. A magyar nyelvben a fesztivál szó az említett germán nyelvekből történő átvétellel honosodott meg a nyelvhasználatban.

Az ünneplés az ember – minden eddigi kultúrában és történelmi korszakban jelen lévő – jellegzetes magatartásformája, kötődjön az szakrális avagy profán eseményhez és tartalomhoz.

Korunkban a fesztiválok sokfélesége és bősége szinte állandó ünneplésre hív, már ha valaki hajlandóságot mutat arra, hogy tágabb életkörnyezetében végiglátogassa az összes fesztivált. A fesztiválok sajátossága napjainkban a prezentációs jelleg, melyet az idegenforgalom megfelelően kihasznál egy-egy kulturális tartomány arculatának „megrajzolásához”.

E rendezvények szinte kivétel nélkül a szabadidő eltöltéséhez kötődnek, ugyanakkor elmondhatjuk azt is, hogy ismeretterjesztő, illetve hagyományfelmutató szereppel is rendelkeznek. Említsük e helyen példaként a népi értékeket megjelenítő folklor-, vagy néptáncfesztivált, melyeket kiváltképpen érdemes felkeresni július-augusztusban a népi tradíciók sokféleségét őrző Tolna megyében.

nka

Nemzeti Kulturális Alap

TMÁMK HÍRLEVÉL – A Tolna Megyei Általános Művelődési Központ információs kiadványa megyei hálózaton belüli ingyenes szétterítésre. Megjelenik: a Nemzeti Kulturális Alap és a Tolna Megyei Önkormányzat támogatásával júniust-júliust kivéve minden hó 20-áig, 500 példányban. Szerkesztik: a TMÁMK munkatársai. Felelős kiadó: Dr. Say István igazgató

◆ KRÓNKA ◆ KRÓNKA ◆ KRÓNKA ◆

Eredményes volt a megye Main-Tauber-i körútja, melynek során hivatalos látogatást tett Németországban a Tolna Megyei Közgyűlés.

Bár gazdasági téren Tolna megyének van mit tanulnia Main-Tauber-Kreis-től, tény és való, hogy fociban leiskolázta a közgyűlési csapat a vendéglátó együttest. A három nullás győzelem mellett a négy napos útnak más, szép eredménye is van.

Jövő nyáron Tolna megye kulturális héten mutatkozhat be Németországban, illetve a main-tauberi közgyűlés elfogadta magyarországi partnereinek szintén jövő évre szóló meghívását. A május 5. és 8. között zajlott négy napos út célja részben ez volt, ugyanakkor az is, hogy a megyei közgyűlés, illetve ennek külsős bizottsági tagjai megismerkedjenek a járás és két város: Wertheim és Grünfeld közigazgatásával. A delegáció tagjai polgármesterekkel, járási közgyűlési tagokkal találkoztak. Beszámolóikból kiderült, hogy bár Main-Tauber kifejezetten jó infrastruktúrával rendelkezik, és gazdasági téren az országos átlag fölött teljesít, a mieinkhez hasonló gondokkal is küzdenek. Példaként a népszerűség csökkenést és a fiatalok elvándorlását is említették. A Tolna megyei különítmény, hogy valamelyest képet kapjon a járás gazdaságáról Becksteinben egy szövetkezeti borászatot, Herbsthausenben egy sörfőzdét látogatott meg, Boxbergben pedig a Bosch vizsgaközpontját, illetőleg egy sertéstelepet. (-rb-)

Sikeresen zajlott a Tolna Megyei ÁMK szervezésében a Tolna Megyei „Cinegemadár” Népdaléneklési Verseny. Idén két helyszínen mutatkozott be a közel kétszáz nevező énekes. Az egyéni és csoportos produkciókat Dr. Juhász Katalin etnográfus és Dévai János, a Magyar Rádió Népzenei Főosztályának főszerkesztője véleményezték. E több évtizedes múlttal rendelkező verseny szép példája a hagyományörző magatartás népszerűsítésének, a tehetségkutatásnak- és gondozásnak. Intézményi főszerzőnk, Komjáthi Tamásné minden évben új helyszínt választ, szem előtt tartva az adott település megkeresésekor az ott jelenlévő hagyományörző szemléletet és a partnerség elvű együttműködésre való készséget. Kisszékely és Várdomb községeket illeti elismerés, hogy helyt adtak a szereplő népdalénekeseknek, akik a „tisztá hang” élményét és a megújuló felfedezésre váró magyar népdalokat ajándékozták a helybéli közönségnek.

A zsűri által kiemelkedőnek tartott előadók gálaműsor alkalmából állnak ismét közönség elé. A Duna Menti Folklórfesztivál Tolna Megyei Falvak Napján az alsónyéki programsor kiemelt eseménye lesz a „Cinegemadár” Gála, melyet Dr. Juhász Katalin etnográfus nyit meg.

Ugyancsak kiemelkedő érdeklődés övezte a Tolna Megyei Ifjú Tudor tehetségkutató, ismeretterjesztő középiskolás versenyt. Idén ugyan változtatott intézményünk a versenykiírásán: egyéni verseny helyett háromfős csapatokban nevezhettek a 11. évfolyamos középiskolások. Immár az előre megadott témából választva 30 perces előadást kellett tartaniuk multimédiás eszközök bevonásával. Az első két forduló diák- és szakértői zsűri részvételével zajlott, a harmadik forduló a retorikai-kommunikációs, illetve szövegrendezési fortélyokra tanította a tudorokat, két napos tábor keretében. A harmadik forduló zsűritagjai voltak: Dr. Say István, a Tolna Megyei ÁMK igazgatója, Dávid Ferenc történész, László Judit bölcsészhallgató, Szentkirályi Krisztina közművelődési tanácsos és a verseny főszerzője: Czink Judit, a Tolna Megyei ÁMK főtanácsos munkatársa.

A résztvevők által feldolgozott témák közül az alábbiakat emeljük ki: Olvadó jövő – avagy mi lesz veled Antarktisz; A reneszánsz kori nő; Naptárak és időszámítások; Cserkészlet a világban, Magyarországon és Bonyhádon; Korallzátonyok; A burgonya; Teller Ede atomfizikus; Fetasajt; A delfin; Pingvinek és fókák örök fagyban; Mi a kérdés, ha a válasz a Világegyetem?

**Tolna Megyei
Általános Művelődési
Központ
7100 Szekszárd,
Szent István tér 11-13.**

Dr. Say István igazgató

fszt. 40. szoba * telefon: (74) 505-600/147 * fax: (74) 505-661 * mobil: (20) 549-2154 * e-mail: sisti@tmamk.hu

Bajszné Kiss Magdolna (TIOK)

fszt. 40. szoba * telefon: (74) 505-600/146 * fax: (74) 505-661 * mobil: (30) 530-3657 * e-mail: bajszkm@tmamk.hu

Komjáthiné Horváth Ágnes

fszt. 40. szoba * telefon: (74) 505-600/146 * fax: (74) 505-661 * mobil: (20) 946-5617 * e-mail: komi@tmamk.hu

**Tamási Területi Iroda
7090 Tamási,
Nyírfa sor 15.**

Czink Judit

mobil: (30) 983-2049 * e-mail: czinkjudit@freemail.hu

**Dombóvári Területi Iroda
7200 Dombóvár,
Bezerédj u. 14.**

Szentkirályi Krisztina

mobil: (20) 265-7144 * e-mail: szentkiralyi@tmamk.hu

**Tolna Megyei
Diáksport Tanács
Szekszárd,
Szent István tér 11-13.**

Földesi Gyula

II. em. 210. * telefon/fax: (74) 505-661 * mobil: (20) 463-1401 * e-mail: gyuszi60@tmamk.hu

TOLNA MEGYEI JÚNIUS-JÚLIUSI KÖZMŰVELŐDÉSI TALLÓZÓ

<p>2008. június 20-21. – REGÖLY Falunapok <i>Helyszín: Múvelődési Ház előtti tér</i> <i>Információ: ☎ 74/402-606</i></p> <p>2008. június 21. – TEVEL Bukovinai Székely Találkozó és Székely Lakodalom <i>Helyszín: község területe</i> <i>Információ: ☎ 20/574-0479</i></p> <p>2008. június 21. – DUNAKÖMLŐD Falunap és Szent Iván éj <i>Helyszín: Faluház</i> <i>Információ: ☎ 75/511-090</i></p> <p>2008. június 21. – VÁRALJA „Kuglóffesztivál” <i>Helyszín: Közösségi Ház</i> <i>Információ: ☎ 74/558.052</i></p> <p>2008. június 22-30. – TAMÁSI „Tamási Nyár” V. Nyári Nemzetközi Zongoramesterkurzus <i>Helyszín: Múvelődési Központ</i> <i>Információ: ☎ 74/471-105</i></p> <p>2008. június 26-29. – SZEKSZÁRD Szekszárdi Szent László Napok <i>Helyszín: Béla király tér</i> <i>Információ: ☎ 74/529-610</i></p>	<p>2008. június 27-29. – DOMBÓVÁR XIII. Pál-Napi Vigasságok – Dombó Pál Várjátékok a reneszánsz jegyében <i>Helyszín: Múvelődési ház</i> <i>Információ: ☎ 74/466-538</i></p> <p>2008. június 28. – ALSÓNYÉK Bográcsos Fesztivál <i>Helyszín: Sík közepe</i> <i>Információ: ☎ 30/396-8966</i></p> <p>2008. július 5. – BÁTA Keszeg fesztivál <i>Helyszín: Sportpálya</i> <i>Információ: ☎ 74/490-558</i></p> <p>2008. július 5. – SZAKADÁT Falunap <i>Helyszín: Sportpálya</i> <i>Információ: ☎ 74/548-040</i></p> <p>2008. július 8-13. – TOLNA MEGYE XVI. Duna Menti Folklorfesztivál <i>Helyszín: Szekszárd, Madocsa, Alsónyék, Nagymányok, Sióagárd</i> <i>Információ: ☎ 75/529-610, 74/505-600</i></p> <p>2008. július 10-22. – SZEKSZÁRD Országos Népi Ékszer Kiállítás <i>Helyszín: Wosinsky Mór Megyei Múzeum</i> <i>Információ: ☎ 20/946-5617</i></p>	<p>2008. július 14-19. – PAKS- CSERESZNYÉSPUSZTA Komplex nomád tábor <i>Helyszín: Paksi Közmúvelődési Kht.</i> <i>Információ: ☎ 75/519-150</i></p> <p>2008. július 20. – aug. 20. – TAMÁSI XXV. Madárgyűrűző és Vonuláskutató Tábor <i>Helyszín: Pacsmagi erdei iskola</i> <i>Információ: ☎ 30/405-7624</i></p> <p>2008. május 15–18. – FÜRGED Kistérségi Fesztivál <i>Helyszín: Múvelődési Ház</i> <i>Információ: ☎ 74/498-004</i></p> <p>2008. július 23-28. – GYÖNK XIX. Hegyhát Kupa – Nemzetközi egyéni sakkverseny <i>Helyszín: Tolnai Lajos Gimnázium</i> <i>Információ: ☎ 74/449-145</i></p> <p>2008. július 26-27. – REGÖLY VIII. Regölyi Lovasnapok <i>Helyszín: Sportpálya</i> <i>Információ: ☎ 30/366-4720</i></p> <p>2008. július 28. – aug. 2. – SZÁLKA Országos Gyöngyfűző Tábor <i>Helyszín: Alkotótábor</i> <i>Információ: ☎ 20/414-2845</i></p>
---	---	--

TOLNA MEGYEI NÉPMŰVÉSZETI EGYESÜLET

A Tolna Megyei Népművészeti Egyesület kapta az „ÉV CIVIL SZERVEZETE” DÍJÁT 2008-ban megyénkben. Az egyesület vezetőjét Komjáthi Tamásné, intézményünk népi iparművész munkatársát kérdeztük az egyesületi munka felelőségéről.

Miben áll egy civilszervezet életképessége?

Fontos, hogy a társadalom szempontjából alternatív megoldásokat mutasson fel a hatalom számára, és közvetítő szerepet töltsön be az állam és az emberek között. Működés szempontjából pedig, hogy képes legyen erőforrásokat mozgósítani, rugalmasan és gyorsan reagálni a kihívásokra. Hiszen mindezen kritériumok megléte a valóság megismerésére és önmaga(n)k megmutatására ad lehetőséget. A szervezet tagjai hasznosnak érezhetik tevékenységüket, és a közösségi együttlét újfajta emberi kapcsolatba hozza őket. További közös célok megfogalmazására és munkára ösztönzi őket. Így tevékenységük a kívülálló emberek számára követendő példaként jelenik meg.

Milyen célokat fogalmaz meg e civil szerveződés?

A Tolna Megyei Népművészeti Egyesület szakmai szervezet, ezért elsősorban a népművészeti tárgyak készítésével, minősítésével az egyesületi tagok továbbképzésével és érdekvédelmével foglalkozik.

Hogyan működik az egyesület közösségként?

Az egyesület tagjai nagyon különbözőek mind ideológiai, életmódbeli mind pedig gazdasági szempontból. Az egyesületbe való belépésüket a

hagyománytisztelet, a múlt értékeinek megőrzése és továbbadása motiválja. Az előbb felsorolt célok miatt az egyesületi tagok morális kötelességüknek tartják, hogy az egyesület munkájában szerepet vállaljanak. és hogy a különbségek ellenére egymás munkáját és az eltérő nézeteket tiszteletbe tartsák.

A közösségi együttlét alkalmi?

A Tolna Megyei Népművészeti Egyesület szinte a kezdetek óta fontosnak tartja, hogy ne csak rendezvényeken például: közgyűlésen, kiállítások megnyitón, kézműves vásárokon, konferenciákon stb. legyenek együtt, ezért minden évben családi napot szervez. Itt nyílik lehetőség arra, hogy kötetlen beszélgetések és a közös főzés során egymás családját, annak örömét, bánatát is megismerjék. A másik ilyen alkalom a „Farsangi bál”, amelyen nincs zene, csak jó beszélgetések és tombolasorsolás.

Vannak kisebb csoportok, műhelyek az egyesületen belül?

Természetesen egy 130 fős egyesületben vannak kisebb csoportosulások, de ezek nem szakmánként szerveződnek, inkább értékek mentén jönnek létre. De ezek a csoportok folyamatosan változnak, alakulnak, ahogy a csoportban lévő emberek is.

Milyen tulajdonságokkal kell rendelkeznie egy civil szervezet vezetőjének?

Nyitottnak, megértőnek kell lennie, és nem árt, ha ötletgazdag is egyben.

(– tmamk–)

KÖZKINCS KEREKASZTAL

Összefoglaló a Paksi Kistérségi Közkincs Kerekasztal pályázati programjának megvalósulásáról.

2007. május 20-án a közkultúra területén működő, összesen 12 szervezet, intézmény és egyesület írta alá a PAKSI KISTÉRSÉGI KÖZKINCS KEREKASZTAL megalakítását célzó együttműködési megállapodást. A sikeres pályázatról való értesítés után a kerekasztal koordinátora október 19-én részt vett a MMI és KL Regionális Programok Főosztálya Dél-Dunántúli Regionális Koordinációs Irodája által szervezett szakmai napon.

Üléseink:

Ezt követően november 15-én Paksra hívtuk össze a kerekasztal első ülését, melyen a célok és feladatok megtárgyalása, az ismerkedés, az együttműködés és a partnerség-építés mellett megvitattuk Dr. Say István, a TMÁMK igazgatója által a paksi kistérség kulturális helyzetéről összeállított anyagát, megkezdtük a kistérségi kulturális adatbázis létrehozását szolgáló regiszter összeállítását, melyre munkacsoportokat hoztunk létre.

Második összejövetelünkön (január 30.) Hajdú János, a Paksi Többcélú Kistérségi Társulás elnöke a kistérségben zajló fejlesztésektől, a további tervekről, az eredményekről és problémákról adott tájékoztatást. Kuti Imréné, a „DUNA ÖSSZEKÖT” LEADER tervezési munkacsoport elnöke a LEADER tervezés folyamatáról, jelenlegi állásáról és a lehetséges kapcsolódási, együttműködési pontjairól nyújtott hasznos információkat. Ezen az ülésen döntöttünk a kerekasztal logójának megalkotásáról, erre a célra munkacsoportot hoztunk létre.

Harmadik összejövetelünket február 29-én, Mado-csán tartottuk, ahol Halmi Gáborné országgyűlési képviselő az uniós, illetve hazai pályázati rendszerekről, lehetőségekről, Hefner Erika a MML KL RPF DDRKI vezetője az OKM aktuális pályázatairól adott tájékoztatást, ill. közösen értelmeztük a megyei és egyéb pályázati lehetőségeket, megbeszéltük a lehetséges közös pályázatokat. Megtárgyaltuk a logó-tervezetet, javaslatot tettünk a módosításra.

Negyedik összejövetelünkre március 27-én Kajdacson került sor, melynek fő témája a SWOT analízis, a probléma és célfa megalkotása volt, elfogadtuk a kerekasztal logóját, illetve munkacsoportokat hoztunk létre a közös munka összegezésére, a szolgáltató jegyzék, a tervezett kiadvány, és a közkincs-tagságot igazoló tábla kivitelezésének előkészítésére.

Április 21-én Nagydorogon, az ötödik ülésünkön megtárgyaltuk az előző összejövetelen közös munkájának eredményeként a munkacsoport által megalkotott összefoglaló célját „házikót”, mely meglevő lehetőségeinket, feladatainkat és az elérendő célt, állapotot tartalmazza. Jóváhagytuk a munkacsoportok által előkészített kiadvány és „közkinccstábla”-tervezetet.

Május 20-án Györkönyben közösen értékeltük a kerekasztal eddig végzett munkáját, átadtuk az elkészült „produktumokat” (a kerekasztali tagságot tanúsító táblát, az adatbázist, a szolgáltatás-jegyzéket és a kistérség kulturális helyzetképét tartalmazó CD-t, a tagokat és a kistérség településeinek nagy rendezvényeit bemutató, valamint a célját tartalmazó kiadványt.)

Az utolsó összejövetelt „batyus munkaebéddel” zártuk, ahova mindenki a településére jellemző megismerhető/megízlelhető „közkinccseket” hozott, melyeket a bemutatása után jó étvágygal elfogyasztottunk.

Üléseink állandó meghívottja és résztvevője volt a TMÁMK és a MML KL RPF DDRKI vezetője is.

Összejöveteleinkről emlékeztetőt készítettünk, melyet tagjainkhoz eljuttattunk. Összességében elmondhatjuk, hogy találkozóink jó légkörben, hasznosan teltek, de a konkrét témák és feladatok mellett a résztvevők igényeihez képest kevés időt tudtunk fordítani egymás megismerésére, a kapcsolatok kialakítására.

A résztvevők számának és összetételének alakulása:

Tagságunk nyitott, ahhoz folyamatosan kapcsolódhattak mindazon szervezetek, intézmények, amelyek a közös munkában részt kívántak venni. Működésünk során a teljes lefedettségre törekedtünk, és sikerült elérnünk, hogy csaknem minden település legalább 1 fővel képviseltette magát. A kerekasztal létszáma és összetétele folyamatosan bővült, a jelenlegi állapot szerint: 31 tagunk van, összesen 38 szervezet, intézmény képviselőjében. Megoszlása: 1 kistérségi többcélú társulás, 6 önkormányzat, 1 ÚMP, 5 művelődési ház, 3 könyvtár, 3 teleház, 1 múzeum, 1 művészeti iskola, 1 utazási, ill. tourinform iroda, 1 eMP, 1 FIP, 3 média (ebből 1 vállalkozói), 2 közhasznú társaság, (közmművelődési, ill. területfejlesztési), 7 egyesület, alapítvány és 2 művészeti csoport.

EREDMÉNYEINK:

1. CÍMJEGYZÉK, LEVELEZŐ LISTA
2. ADATBÁZIS, REGISZTER, SZOLGÁLTATÁSJEGYZÉK
3. HELYZETKÉP:
4. KIADVÁNY
5. LOGÓ, KÖZKINCS TÁBLA
6. KÖZÖS PÁLYÁZATOK
7. KÖZKINCS KEREKASZTAL és a LEADER tervezési munkacsoport közötti kapcsolat:
8. PROGRAMOK

A PAKSI KISTÉRSÉGI KÖZKINCS KEREKASZTAL fél évet alig meghaladó munkáját hatékonyak, eredményesnek ítéljük meg. Kapcsolat alakult ki a kultúra területén dolgozó intézmények, szervezetek között, elindult az egymás közötti, illetve a döntéshozókkal való közös gondolkodás, cselekvés.

A napi munkában használható praktikus és hiánypótló adatbázis, szolgáltatásjegyzék, átfogó kistérségi kulturális helyzetkép került összeállításra, közös pályázatok születtek, melyek további közös cselekvést eredményeznek. Elkészültek a kerekasztal munkájának nyilvánosságát és propagandát biztosító anyagok.

A többcélú kistérségi társulás megbízásával beadásra kerültek a kistérségi közmművelődési-múzeumi szakreferens alkalmazását, a kistérségi kulturális szolgáltató központ kialakítását, ill. a PAKSI KISTÉRSÉGI KÖZKINCS KEREKASZTAL további működésének segítését célzó pályázatok, melyekkel megkezdett munkánk intenzitása és eredményessége megszorozható.

(Összeállította: BODÓ KATALIN, program-koordinátor)

XVI. DUNA MENTI FOLKLÓRFESZTIVÁL

Négy község kapcsolódik be a Duna Menti Folklórfesztivál megyénket érintő programjába 2008 júliusában. A két város: Kalocsa és Szekszárd a Duna két oldalán jeleníti meg a népművészeti sokszínűséget, a két település mintegy kulturális hídként köti össze a Dél-Dunántúli és az Alföld etnográfiai tájegységeit. Külföldi fellépők is érkeznek a hagyományokhoz híven. A Litvániából, Törökországból, Bulgáriából, Romániából, Görögországból, Olaszországból és Szlovákiából érkező együttesek népművészeti öröksége bizonyára sokak számára vonzerőt jelent a fesztiválprogramok megtekintéséhez. Intézményünk koordinátorként veszi ki a részét a szervezésből. Munkatársaink közreműködnek a fesztivál „Tolna Megyei Falvak Napja” címet viselő községi rendezvények megvalósításában. Madocsa, Alsónyék, Nagymányok és Sióagárd miniatűr hagyományörző települései – változatos kulturális események lebonyolításában gyakorlatilag rendelkező helyszínek – örömmel várják a látogatókat az alábbi időpontokban.

2008. július 8. – MADOCSA

16.00 – A fehér hímzés reneszánsza

Népművészeti kiállítás

Megnyitja: Dr. Kriston Vízi József, etnográfus

Helyszín: Művelődési ház

17.00 – Koszorúzás Földesi János madoccai

néptáncutató sírjánál

17.30 – Menettánc

A résztvevő együttesek felvonulása a Faluház szabadtéri színpadához

18.15 – A fesztivál résztvevőinek és vendégeinek

köszöntése – Laudáció: Szabadi Mihály koreográfus,

Gelencsérné Tolnai Klára Madocsa polgármestere

Helyszín: Faluház szabadtéri színpada

18.30 – „Földesi János Néptánc Fórum”

Helyszín: Faluház szabadtéri színpada

Párhuzamosan: kézműves vásár és bemutató

Fellépő együttesek:

Döbrökői Hagyományörző Néptáncgyűttes

Sióagárdi Hagyományörző Együttes

Madoccai Hagyományörző Néptáncgyűttes

Alsónyéki Hagyományörző Együttes

Kézdiszentléleki Néptáncgyűttes

Bartina Néptáncgyűttes

22.00 – Madoccai vígasságok – Madoccai izek

Tánc és Folklórbüfé

2008. július 11. – ALSÓNYÉK

18.00 – Néptánc-együttesek köszöntője

Helyszín: Sík közepe – Szabadtéri színpad

18.20 – „Cinegemadár Népdaléneklési Verseny gálaműsora

20.00 – Táncház

2008. július 12. – NAGYMÁNYOK

14.00 – „Heimatsmuseum”

A Német Nemzetiségi Tájháza ünnepélyes átadása (Vörösmarty u. 24.)

14.30 – Tézene a Petőfi utcában

Nagymányoki Ifjúsági Fúvószenekar

15.00 – Völegény búcsúztató

Helyszín: Vörösmarty. u. 24.

Mennyasszony kikérés

Helyszín: Petőfi utca

Lakodalmas menet a templomhoz, majd a művelődési ház szabadtéri színpadához.

16.30 – Színpadi műsor a Művelődési Ház parkjában

Köszöntőt mond: Karl Béla polgármester

Fellépő együttesek:

Mórággyi Német Nemzetiségi Táncsoport

Alsónyéki Hagyományörző Együttes

Külföldi Fesztivál Együttesek

Glück Auf - Nagymányoki Német

Hagyományörző Egyesület Együttese

19.30 – Lakodalmas mulatság –TÁNCCHÁZ

Támogatók:

Tolna Megyei Önkormányzat

Völgységi Többcélú Kistérségi Társulás

Nagymányoki Német Kisebbségi Önkormányzat

Nagyközségi Önkormányzat Nagymányok

2008. július 13. – SIÓAGÁRD

Aratóünnep Sióagárdon

8.00 – Aratócsapatok és hagyományörző együttesek fogadása a Leányvárban

9.00 – Aratóünnep

14.00 – 16.00 – Hagyományörző együttesek műsora – Aratóverseny eredményének kihirdetése

Kézműves foglalkozások egész nap

a Tolna Megyei Népművészeti Egyesület közreműködésében

A programokon fellépő együttesek:

Döbrökői Hagyományörző Együttes

Bogyiszlói Hagyományörző Néptáncgyűttes

Alsónyéki Hagyományörző Néptáncgyűttes

Sióagárdi Hagyományörző Néptáncgyűttes

DÉL-PANNON KITEKINTÉS

REGIONÁLIS IPARMŰVÉSZETI TÁBOR

A Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága – a Tolna Megyei Általános Művelődési Központtal és a Baranya Megyei Kulturális- és Idegenforgalmi Központtal közösen – folytatni kívánja azt a hagyományt, hogy az általános iskolák felső tagozatos tanulói és a középiskolás korosztály első és második (9., 10.) osztályos tanulói részére **regionális iparművészeti tábort** szervez. Az intézményi átalakulások miatt szünetelő találkozót 2008-ban **Fonyódon (Fonyódligeten), a Somogy Megyei Gyermektáborban** (8640 Fonyód, Virág u. 77.) kívánjuk megrendezni.

A regionális iparművészeti tábor **időpontja 2008. július 7-13.** A hosszú évekre visszatekintő rendezvény, melynek helyszíne több mint másfél évtizedig a kaposvári SMK Székháza volt, most a Balaton-partra költözik. A helyszín tökéletes kikapcsolódásra ad lehetőséget. A déli parton húzódó tábor épületegyüttese kiváló adottságai miatt ideális helyet biztosít a műhelyek berendezéseinek. Szabadidőben pedig a fürdés mellett a sportpályák lehetőséget adnak a testmozgásra is. A helyszínről tájékozódni a www.gyerektabor.extra.hu honlapon lehet.

Műhelyek: szövő, textilfestő és festő/grafikai. Naponta délelőtti és délutáni kézműves és iparművészeti foglalkozásokat tartunk, este szakmai előadásokkal és gyakorlati foglalkozásokkal színesítjük a programot (pl. nemezelés, gyöngyfűzés, bőr megmunkálása, papírméretés). A szállás faházak elhelyezésében történik. **A tábor részvételi díja 23.000 Ft**, mely tartalmazza a napi három étkezést, szállást. (napi 3700 Ft/fő + 1 ebéd). Az első étkezés: július 7-én, hétfőn – ebéd, az utolsó étkezés július 13-án vasárnap – ebéd.

A tábor egyéb költségeit: műhelyhasználat, kirándulás, műhelyvezetők és kísérő pedagógusok tiszteletdíja egyéb program, pályázati pénzből fedezzük. A műhelyekhez az alapvető anyagokat biztosítjuk. Terv szerint közös szakmai kirándulást szervezünk a környező településre, Balatonboglárra, annak múzeumaiba (Vörös és Kék Kápolna, Pincetárlat) és hajókirándulást tervezünk Badacsonyra, ahol megnézzük Egry József festőművész Emlékházát. A tábor munkabemutatóval zárul, ahol megtekinthetőek a műhelyekben készült alkotások. További információk a táborról:

Halmos Klára, hkara@freemail.hu, 82/314-011, 20/9839-685.

KÖLTÉSZET NAPI RANDEVÚ

A Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága a Tolna Megyei Általános Művelődési Központtal és a Baranya Megyei Kulturális- és Idegenforgalmi Központtal közösen versmondó tábort szervez a középiskolás korosztály részére **"Költészet napi randevú"** címmel. A találkozót 2008-ban **Balatonszemesen** kívánjuk megrendezni.

A Regionális versmondó tábor időpontja 2008. június 20-21-22. A hosszú évekre visszatekintő Költészet napi randevú c. rendezvény segítséget és kiváló felkészülési lehetőséget nyújt a versmondóknak –

kezdőknek és haladóknak egyaránt. A három napban szakemberek segítségével ismerkednek a versekkel és elméleti foglalkozásokon, beszélgetéseken vesznek részt.

Többek között segítséget nyújt az ebben az évben meghirdetett "ILLYÉS GYULA" IV. Nemzeti vers- és prózamondó verseny és a Reneszánsz Emlékév tiszteletére „Reneszánsz daloskönyv” címmel meghirdetett magyar vers-, próza és énekmondó versenyre való felkészüléshez.

Mivel az idei év helyszíne Balatonszemes lesz, ezért tervünk meglátogatni a Latinovits Zoltán Emlékmúzeumot és a költő sírját is. A jelentkezők létszámtól függően két vagy három csoportban folyik a munka. A csoportvezetők ismert szakemberek lesznek az elmúlt évekhöz hasonlóan.

Időpont: 2008. június 20-21-22.

További információ: Halmos Klára,
hkara@freemail.hu, 82/314-011, 20/9839-685

A Tolna Megyei Népművészeti Egyesület*

"ÉKESSEGEK RÉGEN ÉS MA"

címmel

ORSZÁGOS NÉPI ÉKESZER KONFERENCIÁT

szervez Szekszárdon 2008. július 10-én 10.00 órától a **Wosinsky Mór Megyei Múzeumban**

Célunk: tanácskozási és találkozási lehetőséget biztosítani az országban tevékenykedő népi ékszerkészítéssel foglalkozó vagy az iránt érdeklődő szakemberek számára. Szeretnénk, ha a konferencia hozzájárulna olyan, ma is hordható ékszerek, viselet kiegészítők népszerűsítéséhez, amelyek a hagyományos formákat viselik magukon.

A konferencia tervezett szakmai programja:

1. Mit rejt a föld?

Ódor János régész előadása a Tolna megyei ásatások ékszer leleteiről

2. Ékességek

Viliminé dr. Kápolnás Mária történész-múzeológus ékszertörténeti előadása

3. A múzeum kincsei

Balázs-Kovács Sándor néprajzkutató előadása a múzeum gyöngyös anyagáról

4. A zsűrizés általános szempontjai, konkrét

tapasztalatok a pályázati anyaggal kapcsolatban
Kovács Judit a NIO osztályvezetője, valamint a szakmai zsűri tagja

5. A Berekai Éva Országos Népi Ékszer Pályázat anyagából válogatott kiállítás megnyitója.

Konzultáció, beszélgetés

*A Tolna Megyei Népművészeti Egyesület kapta az "ÉV CIVIL SZERVEZETE" DÍJÁT, melyet Dr. Puskás Imre, Tolna Megye Közgyűlésének elnöke adott át Komjáthy Tamásné egyesületi elnöknek 2008. április 23-án, a Vármegyeháza dísztermében.

A SZEKSZÁRDI KISTÉRSÉG KULTURÁLIS STRATÉGIÁJÁHOZ

A KÖZKINC S KEREKASZTAL ELSŐ ÉVI MŰKÖDÉSÉNEK ZÁRÓ DOKUMENTUMÁBÓL (RÉSZLET A HELYZETELEMZÉS C. RÉSZBŐL)

Közművelődési tevékenységek

A kistérségben közművelődési tevékenységet folytató intézmények legjellemzőbb tevékenységi formái az alkotó művelődési közösségek (művészeti, népművészeti csoportok, kórusok, népdalkörök, hagyományőrző együttesek); ismeretterjesztés, tanfolyamok, képzések, klubok valamint kiállítások, művészeti események, szórakoztató rendezvények. Jelentős a közművelődési célú épületekben a külső szervezetek által végzett kulturális és egyéb közösségi tevékenység is. Képző- és iparművészeti valamint népművészeti kiállításokat a kistérségben évente 50-80 alkalommal rendeznek, jellemzően a városokban. Népművészeti kiállításokat 40-45 alkalommal rendeztek, jellemzően az 1000-4000 lakosú településeken. A statisztikai adatok alapján megfigyelhető, hogy az 1000 és 4000 fő közötti településeken nőtt a megrendezett kiállítások száma a vizsgált időszakban, míg az 1000 fő alatti településeken szinte megszűnt az ilyen jellegű tevékenység.

Színházi előadás, hangverseny szervezése főként Szekszárdon, kisebb mértékben Bátaszéken és Tolnán, valamint a nagyobb községekben jellemző. Az 1000 fő alatti településeken szinte egyáltalán nem volt ilyen rendezvény a vizsgált időszakban. Könnyűzenei koncerteket szinte kizárólag Szekszárd városában rendeztek, míg táncos rendezvényeket jellemzően a községekben. A koncertek száma évről évre csökkent, táncos rendezvényeket – bált, diszkót – azonban egyre növekvő számban rendeztek a kistérség településein. Néptáncbemutatót, táncjátékot kiemelkedő számban szintén Szekszárd városban szerveztek, ám a statisztika alapján ez az a terület, mely az 1000 lakos alatti településeken is megjelenik és növekedést mutat. Kézműves vásárokat az 1000 és 2000 fő közötti lakosú településeken rendeztek nagy számban, az egyéb vásárok a kisebb városokban és a 4000 lakos alatti településeken voltak jellemzők. A legnagyobb közösségi rendezvények a népiünnepélyek, falunapok, társadalmi rendezvények. 2002 és 2005 között megduplázódott a programok száma. A legkisebb lélekszámú településen is évente legalább egy alkalommal rendeznek valamilyen közösségi ünnepet, ami jellemzően falunap. A települések egy része rendszeresen szervez és bonyolít olyan rendezvényeket, melyek része már hagyományosnak mondhatók. A programok helyben és időben való eloszlása azonban nem egyenletes a térségben. Vannak időszakok (május eleje, augusztus, szeptember) amikor szinte minden település majális, falunapot vagy szüreti napot rendez, és ezek időpontjai nem alkalmazkodnak a szomszédos települések programjaihoz. A téli-tavaszi időszakban azonban kevés a rendezvény, program. A rendezvények egy része kimondottan turisztikai jellegű (Szekszárdi Szüreti Napok, Keszeg Fesztivál), ezeknek az időpontja évek óta keveset változott, így ezekhez könnyebb a környező településeknek alkalmazkodni, esetleg csatlakozni. A városok és a nagyobb községek (Decs, Ócsény, Zomba)

mellett kevés olyan kistelepülés van a térségben, melyek megpróbálkoztak évente ismétlődő rendezvény szervezésével (Báta, Sióagárd, Tengelic).

Civil szervezetek

A szekszárdi kistérségben a kulturális célú civil szervezetek száma meghaladja a 90-et, ezek több mint fele – 51%-a – azonban szekszárdi székhelyű. Ezen szervezetek közül 21 kimondottan hagyományőrző táncscsoport illetve énekkar, ami az összes szervezet 23%-a. Három szervezet foglalkozik kimondottan a romák kultúrájával, illetve hagyományaival. Kiemelkedő még a német nemzetiségi hagyományőrző, illetve kulturális szervezetek száma, ez az összes szervezet 7%-a.

A közművelődési gyakorlat jellemző formái

A közművelődési intézményekre és közösségi szintekre vonatkozó összegző elemzések egybehangzóan megállapítják, hogy a művelődési házak a helyi lakosság számára többnyire könnyen megközelíthetőek és évtizedek óta a közösségi élet, a kulturálódás, a társas együttlét legfontosabb szinterei. Az önkormányzatok hozzáállásától és a helyi társadalom gazdasági, műveltségi jellemzőitől is függ a közművelődési feladatok ellátása a településeken. Stratégiai szempontból fontos, hogy a kistérség településeinek közel egyharmada nem rendelkezik használható, folyamatosan működő intézménnyel vagy közösségi szinttel. Tovább árnyalja a helyzetet, hogy a szaktörvényi szabályozás értelmében a közművelődési feladatellátás önkormányzati kötelezettség, így annak minősége, tartalma egyaránt magán viseli a magyarországi önkormányzatiság minden jellemzőjét. A magyar társadalom és a kulturális turizmusban, idegenforgalomban érintett külföldi igényli, használja a közművelődési intézményeket és az általuk közvetített kompetenciákat, ismereteket, készségeket, programokat. Ezt a megállapítást támasztják alá az önkormányzatok feladatellátását vizsgáló szakfelügyeleti jelentések, a statisztikák és a kutatások egyaránt. A szakmai összegzések és a pályázati támogatások elemzése alapján egyértelmű, hogy a közművelődés hazai gyakorlatában a legnagyobb igény az ünnepi kultúra, a szabadidő programok és nagyrendezvények iránt mutatható ki. E programok jelentős helyi, kistérségi, megyei, országos és nemzetközi hagyományokkal rendelkeznek. Ezek bemutatkozási lehetőséget kínálnak a legjobb öntevékeny csoportok, alkotók és szólisták számára. Egyre fontosabb a kultúraterület szerepe a kulturális turizmus fellendítésében, a helyi értékek egyetemessé válásának folyamatában. Egy-egy ilyen bemutató rangos turisztikai vonzerővé is válhat, a megfelelő hozzáállás, partneri viszony és együttműködés eredményeként.

A helyi társadalom dinamikájának pontos jelzője a közművelődés gyakorlatában megvalósuló közösségi aktivitás. A statisztikai adatokból is kitűnik, hogy folyamatosan nő az e területen szerveződő közösségek, alkalmak és résztvevők száma.

NYÁRI FESZTIVÁLOK, RENDEZVÉNYEK A BONYHÁDI KISTÉRSÉGBEN

2008. június 20-21.

XI. Bukovinai Székely Találkozó és Lakodalom Tevelen

„A bukovinai székelység minden viszontagság, számkivetettség ellenére megmaradt, és talán ma is példát tud mutatni más népcsoportoknak, hogyan kell megőrizni az identitást és értékeinket átadni a következő nemzedékeknek. Legyünk büszkék mindig székelységünkre úgy, hogy megtanuljuk tisztelni és szeretni a velünk együtt élő népek és nemzetiségek tagjait, hiszen közös hazának vagyunk gyermekei. Érezzék jó magukat Tevelen!”

(POTÁPI ÁRPÁD, a Bukovinai Székelyek Országos Szövetségének elnöke)

„Minden embernek van küldetése. Ezért született meg. Ennek felismerésére és teljesítésére törekednie kell és tanulnia. Mint az egyes emberek, úgy van a népeknek, népcsoportoknak is sajátos műveltsége, hivatása, sajátos, mások által betölthetetlen szerepe. A nép/népcsoport felelősséget érző tagjainak feladata e műveltséget megismerni, megismertetni, hogy az teljesíteni tudja küldetését. Ez a néprajzkutató kötelessége és megtisztelő hivatása.”

(DR. ANDRÁSFALVY BERTALAN, prof. emeritus, a rendezvény fővédnöke)

„Szinte életszerűen jelenik meg előttem az a nap, amikor a zenekarral lovas kocsin jártuk végig Tevel utcáit és hangos zeneszóval adtuk hírül, hogy kezdetét veszi a nagy folklórtalálkozó és a bukovinai székely lakodalom. Tettem, tettük mindezt elkötelezetten, múltunk és elődeink iránti tiszteletből, példát mutatva és bátorítást adva a felnövekvő generációnak.”

(FÁBIÁN GERGELY, a Bukovinai Székelyek Országos Szövetségének tiszteletbeli elnöke a tíz évvel ezelőtti teveli lakodalmáról)

A Székely Találkozó a bukovinai székelység három évenként megrendezésre kerülő legnagyobb hazai találkozója, bemutatkozása és ünnepe is egyben. Tíz év elteltével a székely lakodalom ismét Tevelen kerül megrendezésre különböző kísérő rendezvények kíséretében:

- ☞ „10 éves a Teveli Fiatalok Egyesülete” – fotó- és dokumentumkiállítás
- ☞ „Ifjúság, gyöngykoszorú” – Ifjúkor, szerelem és házasodás a bukovinai székelyek körében – időszaki kiállítás
- ☞ Bukovinai székely ételek – Nagy Antalné Ferencz Regina receptjei
- ☞ Népművészeti kirakodóvásár a Tolna Megyei Népművészeti Egyesület tagjainak közre-működésével. (Rendezvényrel kapcsolatos információk: Csibi Krisztina ☎ 06-20/574-0479

2008. július 14–20. X. Bukovinai Székely Néprajzi Tábor Bonyhádon a Székely Házban

A Bukovinai Székelyek Országos Szövetsége 1998 óta évente megrendezi néprajzi táborát, ahol a résztvevők megismerkedhetnek a bukovinai székelységnek a tárgyi és szellemi kultúrájával és történetével. A jelentkezés feltétele: hogy a jelentkező rendelkezék valamelyik bukovinai faluból származó őssele és 16 évesnél fiatalabb legyen. Részvételi díj: 8. 000 Ft/fő.

Jelentkezni 2008. június 16-ig lehet. *Jelentkezés, bővebb információ: Szarvas Irén, ☎ 06-20/377-2377, info@bukovina.hu*

2008. augusztus 2–3:

XIX. „Bukovinai Találkozások” Nemzetközi Folklórfesztivál

A „Bukovinai Találkozások” egy régió fesztiválja, melynek célja a folklór bemutatása öt országban, így egyben a legnagyobb fesztivál, amely a folklóregyüttesek révén összefogja és egyesíti Bukovina lakóit, menekültjeit és leszármazottait.

Bukovina soknemzetiségű kárpáti kistérség; történelmi tájvidék, ahol nemzedékeken át harmonikus életet élt a többnemzetiségű társadalom, többek

között a románok és ukránok mellett zsidók, németek, lengyelek, magyarok, oroszok, örmények, szlovákok és romák. Bukovina politikai, adminisztratív egységként 1774 és 1918 között létezett Ausztria (Osztrák-Magyar Monarchia) határain belül. A két világháború idején Romániához tartozott. Jelenleg terület csernovici és szucsávai központtal Ukrajna és Románia része. Az etnikai sokszínűség egy megismételhetetlen multietnikus közösséget alkotott, melyet „Keleti Svájc”-nak, illetve „Európa miniatúrban” néven neveztek. Az egymás mellett élés lehetőséget adott a saját nemzeti öntudat létrehozására, mely megkövetelte és tanította egymás megértését, a másik értékeinek tiszteletben tartását.

A „Bukovinai Találkozások” első fesztiválját a lengyelországi Jastrowieban, 1990-ben rendezték meg. A fesztivál alapelve: a bukovinai értékek, valamint a saját kulturális identitás ápolása és bemutatása abból a célból, hogy a korábbi együttélés emlékét a feledéstől megmentésük, megmentésük. *Idén már öt ország képviselője írta alá a XIX. Fesztivál együttműködési szerződését Csernovicban, 2008. január 14-én. Új belépőként Szlovákia gyarapította a szervezők, résztvevők és a helyszínek számát. Bonyhádon idén tizenegyedik alkalommal kerül megrendezésre a fesztivál. A rendezvényen közel ezren lépnek fel és a fesztiváli felvonulás és műsor több ezer nézőt vonz. Számunkra az a nagy feladat, hogy minél színesebb kulturális kínálattal tudjuk a városban tartani az érdeklődő közönséget.*

Rendezvényrel kapcsolatos információk: Szarvas Irén: ☎ 06-20/377-2377, info@bukovina.hu

A hazai, bonyhádi helyszínen vendégül látjuk a lengyel, ukrán, román és szlovák együtteseket, valamint be-mutatkoznak a szövetség bukovinai székely népdal és néptánc csoportjai is. A rendezvény szombati napján a fesztiválcsoportokat különböző települések látják vendégül: Kéty, Kismányok, Cikó, Véménd, Mőzs.

Országos kompetenciamérés

Az oktatási és kulturális miniszter 19/2007. (III. 23.) OKM rendeletének 8. § (3) bekezdése alapján az Oktatási Hivatal (OH) irányításával kerül sor a 2007/2008. tanévi Országos kompetenciamérés lebonyolítására. A magyar közoktatás rendszerében az országos kompetenciamérés 2001-től kezdődően van jelen (országos kompetenciamérések: 2001, 2003, 2004, 2006, 2007).

A felmérés időpontja: 2008. május 28. szerda, a kezdési időpont: 8 óra.

A vizsgálat az iskolarendszer 4. évfolyamán tanuló diákok körében az alapkészségek, 6., 8. és 10. évfolyamon pedig a matematikai eszköztudás és a szövegértési képesség felmérésére terjed ki. Az ország összes iskolájának minden telephelyén, minden 4., 6., 8. és 10. évfolyamos tanuló azonos időpontban és azonos körülmények között írja meg a tesztet.

A központi értékelés számára

- a 4. évfolyamon 200 országosan reprezentatív, véletlenszerűen kiválasztott intézmény minden tanulójának,
- a 6., 8. és 10. évfolyamon minden intézmény minden tanulójának a *Tesztfüzetét* kell beküldeni.

Az országos vizsgálat lehetőséget teremt arra is, hogy az iskolákban minél inkább tért hódítson a pedagógiai-szakmai mérés-értékelés, ismertté váljanak és elterjedjenek annak módszerei, eszközei, valamint az iskolák számára is hozzáférhetőek legyenek azok az adatok, amelyekkel intézményük helyi szintű értékelését el tudják végezni.

Ha a 6., 8. vagy 10. évfolyamos tesztek javításával kapcsolatban kérdések vagy problémák merülnek fel, a www.oktatasihivatal.gov.hu weboldalon kaphatnak segítséget.

A méréshez kapcsolódó Tanulói, Telephelyi és Iskolai kérdőívek azt a célt szolgálják, hogy a belőlük nyert adatok segítségével a telephely eredményeit ne csak önmagukban, hanem a tanulók és a telephely rendelkezésére álló lehetőségek és a rájuk jellemző körülmények figyelembevételével lehessen elemezni.

A felmérés eredményeiről többféle publikáció készül majd. Egyrészt az Oktatási és Kulturális Minisztérium számára összeállítandó jelentés mellett minden intézmény kézhez kap majd egy ún. Iskolajelentést, amelyben a telephelyenként központi elemzésre bekért tesztjei alapján az (iskolai és telephelyi) eredményt közölik az országos és a rétegeadatokhoz viszonyítva. Másrészt a teljes adatfeldolgozást követően a hazai szaksajtóban és különböző tanulmánykötetekben jelennek meg a mérés eredményei, tapasztalatai.

A kompetencia alapú oktatás taneszközei – 2008/2009. tanév

A HEFOP 3.1-es központi program keretében kifejlesztett, és már eddig is használt kompetencia alapú programcsomagok információ- és feladathordozóit a 2008/2009. tanévtől kezdődően a

Kompetencia Konzorcium állítja elő és terjeszti a már résztvevő iskoláknak. A *Konzorcium* az általa forgalmazni kívánt tankönyveket, munkafüzeteket és egyéb taneszközök jegyzékét nyomtatott formában megküldte a Pannon Kaptár TIOK intézményeinek. A *Konzorciumtól* rövidesen megérkezik az intézményekbe a megrendelőtömb is. A **megrendeléseket június 6-ig** kell megküldeni a **Kompetencia Konzorcium** címére.

Társadalmi egyeztetésen a „Területi együttműködések, társulások, hálózati tanulás” (TAMOP 3.2.2/A) című pályázati kiírás!!!

Egyeztetési időszak: 2008. május 20. – június 3.

A TAMOP „Minőségi Oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek” című prioritása keretében megfogalmazott céloknak megfelelően jelen pályázat elsődleges célja a közoktatási intézmények hálózati típusú regionális, térségi szintű együttműködésének kialakítása, fejlesztése fejlesztési szolgáltatások nyújtására.

A HEFOP 3.1 intézkedés keretében megalakult **Térségi Iskola- és Óvodafejlesztő Központok (TIOK)** vettek részt a kompetenciafejlesztő oktatási programcsomagok tesztelésében, korrekciójában. A korrekció nyomán a programokat alkalmazó „követő” intézmények (HEFOP 3.1.3 és 3.1.4 pályázó intézményei) a TIOK-okban az óvodára és minden iskolatípusra kiterjedően, regionális szinten találhattak a kompetenciafejlesztésben jó gyakorlattal rendelkező intézményt. Ezen TIOK-intézmények szakemberei és menedzsmentje sikeresen kapcsolódott be a követő intézmények fejlesztéséhez szükséges új képzések szolgáltatási folyamatába, valamint a pedagógusok mentorálási folyamatába.

A hálózat működésének célja a közoktatási intézményekben az egész életen át tartó tanulást megalapozó kulcsképeségek fejlesztését célzó **kompetencia alapú oktatásra** való átállást, a minőségi oktatást, az esélynövelést, a pedagógiai kultúra megújítását, a területi különbségek ki-egyenlítését elősegítő szolgáltatások optimális területi lefedettségének biztosítása.

A hálózat létrehozásának elvárt eredménye az ágazat közoktatási reformprogramjának sikeres végrehajtása érdekében – a jól működő, sikeres közoktatási rendszerek uniós, illetve nemzetközi jó gyakorlatainak és fejlesztési programjainak adaptációjára, önálló innovációra, azok mintájára kialakított – a területi hálózati tanulást és a hosszú távon aktuális szolgáltatásokat nyújtani képes koordinatív intézményi hálózat kiépítése és működtetése.

(Az oldalt összeállította: BAJSZNÉ KISS MAGDOLNA)

DIÁK-SPORT

Triatlon Diákolimpiai Megyei Döntő BONYHÁD, 2008. június 8.

A verseny helyszíne:
Széchenyi Iskola Tanuszoda
Rendező: Anonym SE

A verseny célja a triatlon sport népszerűsítése. Egyre több amatőr versenyző jelentkezésére számítanak a szervezők. A diákokat külön „A” és „B” kategóriában értékelik. Az „A” kategóriás versenyzőnek számítanak a versenyengedéllyel rendelkező nevezők, „B” kategóriás besorolásúak azok, akik 2007. és 2008-ban nem rendelkeztek versenyzési engedéllyel. Az országos döntőn is ezek szerint történik az értékelés. 6 korcsoportban lehet nevezni, a távok is e kategóriák szerint változnak. További versenyinformációk:

A kerékpáros pálya forgalomtól elzárt terület, fejevédő használata kötelező. A 2007/2008. tanévi „Általános szabályok” szerint az országos döntőre korcsoportonként és nemeként a megyei döntőből 5-5 versenyző nevezhető. Közöttük legalább 1-1 „B” kategóriás versenyzőnek kell lenni. Rajtuk kívül a megyei döntőn győztes iskolák csapatai kor-csoportonként és nemeként. A csapatversenyben három fő versenyzőnek kell rajthoz állni, azonban az értékelésben csak a két legjobb számít.

ELDŐLT, KI UTAZIK PEKINGBE

Lezárult a Tolna Megyei Önkormányzat Olimpiai pályázata

Beijing 2008

A Tolna Megyei Önkormányzat a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége kezdeményezésére hirdetett pályázatot a XXIX. Pekingi Nyári Olimpiai Játékokon szurkoló-ként való részvételre egy megyei, igazolt sportoló részére. A Megyei Önkormányzat Ifjúsági és Sport Bizottsága május 13-án

tartott ülésén hozta meg határozatát.

Az Ifjúsági és Sport Bizottság döntése alapján a 20 éves paksi **Dejcző Balázs**, az **Atomerómű Sportegyesület ifjú tehetsége** utazhat Pekingbe. Dejcző Balázs a kajak-kenu sportágban egyéniben serdülőként és ifiként 2001 óta 10 országos bajnoki címet tudhat magáénak. 2005-ben a plovdivi Európa Bajnokságon C-1 500 méteren 4., C-4 500 méteren 6. lett, a 2006-os athéni Európa Bajnokságon C-1 500 méteren pedig 6.

A sportoló kiutazásának, szállásának és a versenyek belépőinek teljes költségét a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége és a Tolna Megyei Önkormányzat vállalja. - rb -

VIII. Dimbes-Dombos Derby

Gyulajon rendezték meg nyolcadik alkalommal az általános iskolásoknak meghirdetett terepkerékpározási versenyt. Megállapítható, a részvétel igazi akrobatikus, és kalandos vállalkozás két keréken; mivel e verseny nemcsak erős koncentrációs képességet kíván, hanem több 100 kilométernyi tekerési múlt meglétét is feltételezi a lábizmokban. A versenyen való részvétel egyik kritériuma volt a biztonságot jelentő bringás felszerelés, fejevédő mindenekelőtt, és a háromfős csapat egyik tagjának a szebbik nem képviselőjének kellett lennie.

Eredmények:

Csapatverseny III. korcsoport 5-6. osztály

1. Gyulaj (Orsós Krisztina, Orsós Norbert, Horváth Ervin)
2. Kocsola (Fábián Bence, Zsigár Dávid, Takács Krisztina)
3. Döbrököz (Sztanics Adrienn, Banizs Zoltán, Mátics Máté)

Egyéni fiú eredmények III. korcsoport

1. Oláh Zsolt (Gyulaj)
2. Horváth Ervin (Gyulaj)
3. Fábián Bence (Kocsola)

Egyéni fiú eredmények IV. korcsoport (7-8. osztály)

1. Dékány Andás (Kurd)
2. Csapláros Tamás (Gyulaj)
3. MózesMáté Zoltán (Várdomb)

Egyéni országúti eredménye III. korcsoport

1. Fodor Ákos (Szekszárd, Garay J. Gimn.)
2. Molnár Gábor (Szekszárd, Comenius Isk.)
3. Gyenes Dávid (Szekszárd, Garay Isk.)

Egyéni országúti verseny IV. korcsoport

1. Kurdi Tamás (Kurd)
2. Müller Györgyi (Kurd)
3. Dékány Adrián (Kurd)

Csapatverseny IV. korcsoport

1. Kurd (Müller Györgyi, Kurdi Tamás, Dékány Adrián)
2. Gyulaj (Orbán Tünde, Fejős Roland, Csapláros Tamás)
3. Kocsola (Pestolics Réka, Pestolics Ákos, Szalai Attila)

Egyéni leány versenyeredmények III. korcsoport

1. Takács Krisztina (Kocsola)
2. Sztanics Adrienn (Döbrököz)
3. Orsós Krisztina (Gyulaj)

Egyéni leány eredmények IV. korcsoport

1. Pestolics Réka (Kocsola)
2. Müller Györgyi (Kurd)
3. Orbán Tünde (Gyulaj)

Szekszárdon zajlott a 2007/2008. Tanévi V-VI. Korcsoportos Labdarúgás-leány Diákolimpia Országos Döntő, 2008. május 24-25-én

A Tolna megyei csapatok közül az I. Béla Gimnázium lányai a 7., a tolnai Sztárai Mihály Gimnázium pedig a 10. helyet szerezte meg a versenyen induló 20 csapat mezőnyében.

1. Bercsényi Miklós Közlekedési Középiskola – Győr
  2. Szent-Györgyi Albert Középiskola – Szombathely
  3. Boronkay György Műszaki Középiskola – Vác
- A góllövő lista harmadik helyén Gancler Hajnalka szekszárdi tanuló végzett.*

KULTURÁLIS SÉTÁK

Séta a Petőfi Irodalmi Múzeumban

100 éves a NYUGAT

– Egy évszázad közelségében –

A Nyugat folyóirat a magyar szellemi örökség része. E folyóirat „karrierjében” az a különlegesség, hogy kimagasló igényű hitvallással és tartalommal indult az olvasóhoz vezető útjára, s ezt az igényszínt fennállásának 33 évén át tartani is tudta. E tényt akár hitetlenkedve is szemlélhetjük, de mondjuk ki rá nyugodtan, hogy kultúrtörténeti csoda, hiszen az efféle kulturális termék manapság másképpen születik, ha egyáltalán megszületik. Csoda önmagában az is, hogy a 20. század elején világklasszis tehetségek sora állt a Nyugat mögött és mellett.

Van egy fénykép, melyet a Petőfi Irodalmi Múzeum Nyugat-kiállításán szerepeltetett a rendezők, melyre visszatérünk még, s ezen a fényképen fekete, páncéltökés zongora mögött a folyóirat szerkesztői és emblematicus alkotói állnak kifogástalan polgári ünnepi öltözkében. Kosztolányi Dezső, Füst Milán, Karinthy Frigyes, Osváth Ernő, Fenyő Miksa, Török Sophie, Móricz Zsigmond – önkényesen kiragadva a neves szerzőgárda tagjai közül őket – értékudatos határozottságot, büszkeséget sugároznak. Együttes megjelenésük arról árulkodik, hogy létező és nem alkalmi közösség tekint ránk a múltból. Az irodalomórákon generációk még felfedezhetik és megtanulhatta, hogy a Nyugat szerzői annyiban különböztek egymástól, amennyire független szellemiségű alkotói karaktereknek illik, ám tudjuk azt is, hogy a vitákon átívelő, összetartó kapocs közöttük egymás tehetségének tisztelete és a szellemi becsületesség volt. „A Nyugatnak sohasem volt kimondott esztétikai vagy világnézeti programja, amely bármiféleképpen megkötötte volna íróit. Vezérlőelve csak egy volt: az író szabadságának védelme minden irodalom kívüli befolyás ellen. Hogy valaki a Nyugat munkatársa lehessen, annak csak egy kritériuma volt: a tehetség.” – fogalmaztak a Nyugat szerkesztői 1937-ben.

A Petőfi Irodalmi Múzeum kiállítása, melyet a Nyugat indulásának 100. évfordulója tiszteletére rendeztek, méltó emléket állít ezen irodalmi műhelynek. S mint a jó kiállítások általában, e Nyugat-idezés az önálló műalkotások egységével és eredetiségével hat a látogatóra. Térben szellemiséget és időbeli kontinuitást megjeleníteni, mindezt esztétikai igénnyel és érdekesen – artistikus feladat. Bevallom, e kiállítási térben közlekedés feljárt számomra egy utazással, s bizony szívesen ott maradtam volna örökre a második terem kávéházi Thonet-asztalánál, és a régi újságlapozót kezemben tartva olvastam volna végig Nyugat megjelent számait, olykor az egyik körasztalkába rejtett képernyőn digitális csúszkával böngészhető adatokat és az azokat világirodalmi kontextusba helyező Nyugat-eseményeket kutatva. Szívesen kézbe vettem volna a terem belső traktusában trónoló üveges könyvszekrényben sorakozó Nyugat Könyvtár szecessziós, vagy art deco ihlette, modernebb címlapos kiadványait, melyek a nagyközönség esztétikai kultúráját voltak hivatva fejleszteni. Leültem volna a sarokban álló szerkesztőségi íróasztalhoz, s a régi írógépen, melybe fejleces papír is volt fűzve, megírtam volna ezen ismertetőt, ha nem éreztem volna méltatlannak efféle kerlyét használni. E bensőséges térbe, ilyenek képzeltem el mindig is a szerkesztőségi szobát, arcképcsarnokot át jutunk, ahol Rippl Rónai József festette íróportrékat szemlélhetjük. A festő portrétára e helyen és elrendezéssel egyedülállóan mondható, hiszen a magán-, illetve többnyire intézményi tulajdonban lévő képek ilyesfajta együttesére, tematikus kiállítására az emberi életben ritkán – csak egyszer? – adódik lehetőség. A nyugatos írók portrészora észrevétlenül bekísér a már említett szerkesztőségi szobába, a szellemi műhelybe. A harmadik kiállítási tér – a termék láncszerűen követik egymást – a legnagyobb „dobás”. Egy iskolás csoporttal hozott itt össze a sors, s őket is figyelhettem, hogyan veszik birtokba a „tudást”, a hetven százalékban képi és tárgyi információkat. Ide-oda cikáztak a teremben – Miért is ne? –, itt meg lehetett tenni, meg kellett ezt tenni, hiszen a rendezővel vonzó kísértéseket kínál: a középen harmonikaszerűen megépített, egymással párhuzamosan futó szépiromású plexiparavánok mentén elhelyezett üvegdobozokban várta a látogatókat a jól ismert Ady-kalap, a fűzős Móricz-csizma, a díszes bőrborítójú Füst Milán-napló, Babits bombasújtató írógépe, Ignatus tintatartója, Osváth Ernő cigarettadoboza és Karinthy Frigyes akatáskája. Ezeket rögtön meg kellett nézni és csodálni, így én sem álltam ellen a kísértésnek, s nem a fal mentén jártam be az utat, hanem: „in medias res”. A paravánokon „megjelenő” írók, a róluk készült információkat helyezték el, vers-, próza-, és naplórészleteket, magánlevelet, hivatalos okmányokat (pl. a Nyugat alapítási kérelmét 1907. december 12-i dátummal, Veigelsberg Hugó /Ignatus/, Fenyő Miksa és Osváth Ernő aláírásával), melyek az adott író(k) Nyugathoz való kapcsolatát illusztrálják. Hadd ragadjam ki e helyen Babits Mihály szerkesztőségi névtáblájának géppel írott szövegét:

Babits Mihály
irodalmi ügyekben
kizárólag
csütörtök délután fogad.

Az ehhez hasonló szerkesztőségi tárgykuriózumok sora hosszabb szemlélődésre hívna, de vissza a falakhoz!

Röviden: 200 fotó a Nyugat szerzőgárdájáról, egyéb nyugatos relikviákról, az alkotók személyes tárgyairól izgalmas, montázszerű elrendezésben. A képeket – karakterüket megőrzendő – külön felfüggesztéssel komponálták egy-egy szabálytalan alakú tablóvá. A hét tabló ritmikusan, térkihagyással követi egymást. A tablókhoz nyomtatott képzanosított lehet magunkkal vinni, mivel nem feliratozták, csak számozták felfüggesztéskor a képeket. (A fotók egyébként plexinyomott technikával, szépiasztásban készültek a kiállításra.) A tablók elhelyezésében érvényesül a folytonosság, a kronológiai tervezés. Balról jobbra indulva haladunk előre a Nyugat fennállásának történetében. Mindegyik tabló alatt brosúra méretű kártyákat helyeztek el műanyag tartóban, melyeken egy-egy, a Nyugat szellemiségét reprezentáló idézet olvasható, hátoldalukon képrészlettel a folyóirat szerkesztőségéről. Igazi meglepetése a tárlatnak, hogy e kártyákból lehet összeállítani a már említett zongorás képet. (És aki mindezt felfedezi és összerakja, haza is viheti magával.) Lehetetlen feladatnak tűnik számomra ehelyett azt a képi gazdagságot leírni, amit a kiállítás e része nyújt. A fotókat néző fáradt szem megpihenhet, a monotonitástól menekülő agy felrészülhet az ugyancsak ebben a térben elhelyezett karikatúrák, grafikák szemlélésekor. Korabeli újságcikkek is olvashatók, melyek a Nyugat befogadás-történetéből kihagyhatatlanok. Álljon itt egy ma már megmosolyogandó idézet Göröcsönyi Dénes, az Alkotmány című lap publicistájától: „Három számot olvastam eddig a barbár társadalom civilizálására vállalkozó Nyugattól, de mondhatom, hogy több nagyképűséget, mesterkéeltséget, poézis ostyájában beadott immoralitást és hazagyalyázó pöffeszkedést kevésszer láttam ilyen kis helyen (...).” A humor elmaradhatatlan része a kiállításnak. Karinthy irodalmi karikatúráin éppúgy derülhetünk, mint a korabeli élclap, a Borszem Jankó Nyugatot karikázó részén. Major Henrik Adyról és Ignatusról készült karikatúra-grafikáinak szerepeltetése egy olyan kort idéz, melyben a karikázó hajlam és kedv nem kímélte az ismert alkotókat, minthogy karikatúrát csak a közélet jól ismert szereplőiről érdemes készíteni. Igen ám, juthat eszünkbe, akkoriban még e kiváló tehetségek számítottak hírességnek, komoly teljesítménnyel a hátuk mögött, s nem mások (...).

A kiállítás második és harmadik termei a szellemi műhely miliójét teremtik meg a látogatóknak. Az utolsó színhely a Nyugat korabeli társalmi életéhez kötődő kapcsolatát mutatja, nemcsak irodalmi orgánom lévén. Színházi plakátok, festmények, plazmaképernyőn látható mozgóképek, filmrészletek, Babits hangja, kávéházi dzsessz-zongora ismert ritmusa. Bartók Béla *Allegro Barbaro* című művének Nyugatban megjelent kottáját is láthatjuk kiemelve a folyóirat 1913. évfolyamának 1. számából, hiszen a szerkesztőségnek feltett szándéka volt a „magyar zenei kánon megeremtésének kísérlete”. Ebből is látható, ugyanazon minőség iránti elkötelezettséggel „bántak” a mindenkori szerkesztők a társalmi élet értékek közönséghez történő közvetítésében is, mint a szépirodalom és a műkritikák esetében. Schöpfung Aladár rendszeres színikritikái a Figyelő rovatban olyan színészgyenységek portréit rajzolták meg mint Blaha Lujza, Ördy Árpád. És valóban hihetetlen, hogy Móricz Zsigmond *Légy jó mindhalálig*-jából már 1936-ban film készült, és egy évtizeddel korábban pedig Zilahy Lajos *Rongyosok* c. darabjából Bajor Gizi főszereplésével sikerfilm lett, melyről beszámoló lehetett olvasni a Nyugatban. Ugyancsak filmkritikát olvashattak a Nyugat-előfizetők 1915-ben Zolnai Béla tollából *A Bánk bán* film címmel. Azt is megtudhatjuk a kiállított dokumentumokból, hogy Karinthy Frigyes a Corvin filmgyár fődrámaturgója volt.

Ezen utolsó teremben kiállított festmények a korabeli festészeti irányzatokat reprezentáló alkotások: különösen megragadóak a napjainkban kevésbé ismert, kiváló kolorista Tihanyi Lajos festő *Tájkép* (1917) és a *Flamand báró* (20-as évek) című munkái, Csók István *Tulipános láda* olajfestménye és Gulácsy Lajos *A művész önarcképe* (1903) portréja. Eredetiben láthatjuk Sassy Attila Kaffka Margitról készített akvarelljét, mely még szerepel az iskolai irodalomkönyvekben és Márffy Ödön Csinszkról készített portróját. Scheiber Hugó *Babits Mihály portréja* (1929) olajképet feledhetlenné teszi, hogy annak keletkezés-történetét is elolvashatják a látogatók.

A kiállítás záróanyaga csak megerősítette bennem az időközben érlelődő elhatározást: még visszatérek a Petőfi Irodalmi Múzeum „Nyugatjába”, mely ma számomra az a kulturális sziget, ahol kikötni érdemes. (SZENTKIRÁLYI KRISZTINA)

